

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN
HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE OWE JEUGD VERNIEUWT ALS EENS ARENDS PSALM 109:3

Onder redactie van Prof. Dr K. SCHILDER, Kampen.

Medewerkers: Dr H. A. van Andel, Solo; Dr R. E. van Arkel, Utrecht; N. Baas, Amsterdam; Dr Henry Beets, Grand Rapids; Dr H. Bergema, Karoeni; Dr F. A. den Boeft, Rotterdam; Dr E. T. v. d. Born, Heemstede; Mr A. Bouman, Rotterdam; Ir B. ter Brugge, Almelo; Dr K. J. Cremer, Kampen; Mevr. W. Cremer-de Vries, Kampen; Dr R. J. Dam, Kampen; Dr A. C. Drogendijk, Dordrecht; Dr D. van Dijk, Groningen; Drs D. J. Galle, Kampen; Mevr. G. Gillhuis-Smitskamp, Mijdrecht; Dr J. H. Hagenbeek, Zwolle; Dr J. van Herksen, Ermelo; Dr B. Holwerda, Amersfoort; A. Janse, Biggekerke; Dr P. Jasperse, Leiden; Dr J. Kapteyn, IJmuiden; Dr G. Keizer, De Steeg; Dr B. A. Knoppers, Amsterdam; Dr J. L. Koole, Naaldwijk; Dr E. D. Kraan, Vlaardingen; A. Kuiper, Utrecht; Dr J. v. d. Linden, Poerworedjo; Dr S. O. Los, 's-Gravenhage; Mevr. C. E. Th. Luitjensnaar Francken-Schreuder, Rotterdam; Dr F. C. Meijster, Rotterdam; G. Meima, Groningen; Dr H. Mulder, Deventer; Dr S. J. Popma, Amersfoort; Dr A. Ringnalda, Ermelo; P. J. Risseuw, 's-Gravenhage; C. Rijnsdorp, Rotterdam; A. Scholter, 's-Gravenhage; Dr G. K. Schoep, 's-Gravenhage; Dr R. Schippers, Rotterdam; Dr J. Smelik, 's-Gravenhage; Dr H. Smilde, Groningen; Drs H. Smitskamp, 's-Gravenhage; Dr N. Streekerk, Wollega; D. Stroot, Bussum; J. Strikwerda, Zeist; Prof. Dr C. v. Til, Philadelphia Pa.; Dr C. Veenhof, Haarlem; Drs M. B. v. 't Veer, Groningen; Dr J. Veldkamp, Hilversum; Prof. Dr D. H. Th. Vollenhoven, Amsterdam; Dr M. Vreugdenhil, Meliakerke; Dr F. de Vries, 's-Gravenhage; Dr J. de Vries, Tilburg; Dr H. J. Westerink, Leiden; Dr D. K. Wielenga, Capelle a. d. IJssel; Mr J. A. de Wilde, 's-Gravenhage; Dr S. U. Zuidema, Solo.

Alle stukken bestemd voor de Redactie zende men aan:
Prof. Dr K. SCHILDER, Vloeddijk 101, Kampen.

Drukkers-Uitgevers:
OOSTERBAAN & LE COINTRE N.V., Goes.
Telefoon No. 2424 — Postrekening No. 36000.

Abonnement: f 2.50 per halfjaar bij vooruitbetaling.
Voor 't Buitenland f 7.50 en voor Ned-Indië f 6.— per jaar.
Advertentiën: 25 ct. per regel. — Losse nummers f 0.15.

INHOUD: De Soefi-beweging. II. — Uit de Schrift: Nathanaël's vijgeboom. — Kerkelijk leven: Een misvatting insake art. 27 der Geloofsbelijdenis. Kerkgang en radio. Gen. kas van de Zending der Geref. Kerken. Door vermeerdering vermindert. — Even parkeren: Iets over onze kerkgang. — Pop. wetensch. schetsen: Het lachen van den Heers Christus. — Geestelijke adviezen: Schriftbewijs. — Uit de historie: Inter nos, IV. — Perschoouw. — Correspondentie. — Boekbespreking. — Kerknieuws. — Bijlage: Heidelb. Catechismus II. Mz. 41—48.

HOOFDARTIKEL

De Soefi-beweging.

II.

Amerika is het land geweest, waar Inayat Khan in 1910 zijn groote tournee aangaat om de wijsheid van het Soefisme te brengen in de Westersche landen. Vergezeld van zijn twee broers: Maheboob Khan en Musheraff Khan en van zijn neef Mohammed Ali Khan geeft hij voordrachten over Indische muziek en over het Soefisme. Lezingen worden o.a. gehouden aan de Columbia Universiteit in New-York, aan de Berkeley Universiteit in San-Francisco, en aan de Universiteit te Los-Angeles. Velen zijn er die met de ontwikkelde gedachten sympathiseeren.

Na Amerika is Engeland aan de beurt. In Engeland wordt ook een kring van Soefi's gevormd, terwijl daarna vele Fransche componisten met diepe bewondering vervuld zijn over de muzikale voordrachten van Inayat Khan en zijn familieleden. Zoo wordt tenslotte zelfs Rusland bezocht, tusschen de wereldoorlog, die in 1914 uitbreekt, een einde maakt aan het reizen en trekken. Inayat Khan moet in Engeland blijven gedurende de oorlogsjaren en brengt daar de Soefi-beweging tot verderen bloei. Als de oorlog ten einde is, wordt de internationale actie met kracht voortgezet, o.a. in België en in Holland, waar lezingen worden gehouden in verschillende steden.

Daarna keert Inayat Khan naar Indië terug waar hij in 1927 sterft.

De man die door zijn meester aangewezen werd om het Oosten en Westen met elkaar in contact te brengen heeft ook in zijn huwelijksleven die verbinding gezocht. Inayat Khan is gehuwd geweest met een Amerikaanse vrouw, uit welk huwelijk vier kinderen zijn geboren: twee jongens en twee meisjes. Na zijn dood is zijn broer: Maheboob Khan, die gehuwd is met een Hollandse vrouw, leider der beweging geworden. Maheboob Khan woont in Den Haag; het hoofdkwartier der Soefi is echter gevestigd te Genève (Zw.).

Over den stand van de Soefi-beweging in den tegenwoordigen tijd kan het volgende worden gezegd. In Nederland zijn er kringen gevormd in Amersfoort, Amsterdam, Arnhem, Delft, Deventer, Den Haag, Haarlem, Hilversum, Rotterdam, Utrecht, Wassenaar. In sommige van deze plaatsen worden elken Zondag „Eerediensten" gehouden, in andere om de veertien dagen. Het nationaal Hoofdkwartier is gevestigd te Den Haag. Voorts is de Beweging, zooals reeds werd opgemerkt, doorgedrongen in Engeland, in België en Frankrijk, terwijl ook een belangrijk centrum verkregen werd in Zwitserland. Over de actie in Amerika is het mij niet gelukt nadere gegevens te verkrijgen. In Duitschland en ook sinds Maart 1938 in Oostenrijk werd de actie in het belang van de Soefi-beweging onmogelijk gemaakt. De Nationaal-Socialisten moeten van deze Beweging

niets hebben, vermoedelijk, omdat ze bang zijn dat men daar in de „geheime" leerscholen allerlei kwaad tegen den staat zou kunnen beramen.

Een „Summerschool" wordt gehouden te Surresnes bij Parijs van half Juni tot half September, waar Soefi's uit alle Westersche landen elkander plegen te ontmoeten.

De Soefi-beweging beschikt over een orgaan: „The Sufi", dat in het Engelsch verschijnt, maar in Holland gedrukt wordt bij de N.V. Uitgevers-Maatschappij A. E. Kluwer te Deventer. Trouwens, al de uitgaven van de Soefi-beweging — en dat zijn er heel wat — worden in Holland bij genoemde Uitgevers-firma gedrukt. De boeken en brochures van de Beweging worden voorloopig in twee talen gedrukt, in het Engelsch en in het Hollandsch. Een van de belangrijkste boeken: „In een Oosterschen rozentuin", werd b.v. vertaald door de bekende schrijfster Ina Boudier-Bakker. Bij de eerediensten hier in Holland wordt altoos de Nederlandsche taal gebruikt.

Het woord Soefi moet afstammen van het Arabische woord „Soef". Dit laatste beteekent letterlijk „rein" en wijst dan volgens de Soefi's op: rein van verschillen en onderscheidingen. Men gelooft echter ook dat het woord Soefi verband houdt met het Grieksche woord „Sophia", zoodat men van het Soefisme kan zeggen, dat het streeft naar het verkrijgen van goddelijke wijsheid.

Het symbool van de Soefi-beweging is een hart met aan weerskanten twee wijd uitgespreide vleugels. Het is o.m. te vinden op de allaren in de tempels der Universeele aanbidding staan opgesteld.

Volgens de Soefi's beteekent dit symbool het volgende: Als de mensch de dingen van de aarde te hoog schat, dan zal ook zijn hart naar de aarde worden getrokken. Maar het hart is niet alleen onderhevig aan de aantrekkingskracht van de aarde, maar ook aan de aantrekkingskracht van omhoog, en evenals in de Egyptische symboliek vleugels beschouwd worden als het symbool van geestelijken vooruitgang, zoo is het hart met vleugels het symbool van het opwaarts stijgen van het hart naar den hemel.¹⁾

In het hart bevinden zich weer een vijfpuntige ster en een wassende maan. Het teeken van de wassende maan is het symbool van ontvankelijkheid daar de maan het licht van de zon ontvangt, „dat licht dat haar doet ontwikkelen tot volle maan".²⁾

De verklaring van de vijfpuntige ster is, dat zij het goddelijk licht voorstelt. Waarom juist een vijfpuntige ster gebruikt is, wordt op de volgende manier beschreven: De vijfpuntige ster is het symbool van de natuurlijke figuur van den mensch, terwijl de vierpuntige vorm alle vormen van de wereld voorstelt. Wanneer een mensch staat met de heenen bij elkaar en de armen uitgestrekt, vormt hij een vierpuntige figuur, doch wanneer hij in beweging is — dansend, springend of een been bewegend — dan vormt hij een vijfpuntige ster, die den aanvang voorstelt van beweging: m.a.w. een aanvang van leven.³⁾

Het goddelijk licht wordt voorgesteld door de vijfpuntige ster, en de ster wordt weerspiegeld in het hart dat ontvankelijk is voor het goddelijk licht. Het hart dat door zijn ontvankelijkheid het goddelijk licht opneemt, is bevrijd, zooals de vleugels aantoonen. Het heele symbool van het hart met de vleugels, waarin zich de wassende maan en de vijfpuntige ster bevinden, kan door dezen éénen regel tenslotte worden weergegeven: „Het hart dat ontvankelijk is voor Gods Licht, is bevrijd".⁴⁾

Aangezien de Soefi-boodschap „geen theorieën en leerstellingen voegt bij de reeds bestaande, die den menscheelijken geest in verwarring brengen"⁵⁾, zullen we met des te meer interesse het symbool

„Doede orthodoxie"?

Orthodoxie is nooit dood. In orthodoxie is altoos leven en heerlijkheid en tinteling der liefde. En een orthodoxie, waarin dit niet gekend wordt, is heterodoxie, geen rechtzinnigheid, maar afval van het Woord.

Dr A. KUYPER,
„De Herant", 11 November 1888, No. 638.

der beweging bekijken. Het symbool van de Soefi-boodschap is het „symbool van haar ideaal". In het hart van ieder mensch wordt het goddelijk licht gevonden; dat licht moet helder schijnen om het pad van ons leven te verlichten. Dat goddelijke licht helpt den mensch, die hier voorgesteld wordt onder het beeld van de... wassende maan in haar ontwikkeling tot volheid. Voor den Soefi is nu het belangrijkste: God te zoeken in het hart van ieder mensch. Zoo zal de maatschappel steeds grooter worden en zoo zal hij steeds meer komen tot de waarheid die het einddoel en het verlangen van iedere ziel is. „En hoe bereikt de Soefi dit? Door het realiseren van Gods tegenwoordigheid; door ieder moment van den dag zich bewust of onbewust de waarheid voor oogen te houden."⁶⁾

Enkele kenmerkende gedachten van het Soefisme die met bovenstaande uiteenzettingen verband houden, komen in de volgende artikelen wel ter sprake, maar zooveel is reeds duidelijk, dat er voor den Soefi geen mogelijkheid kan zijn dat hij de belijdenis onderschrijft dat de mensch van nature geneigd is God en den naaste te haten.

Dat de mensch een zondaar is, onbekwaam tot eenig goed en geneigd tot alle kwaad, het komt in de gedachte van Inayat Khan en degenen die hem volgen niet op. Inayat Khan spreekt er slechts van dat de mensch God moet zoeken in zijn eigen hart en in het hart van een ander, en dat de beste weg daartoe is, de methode van geestelijke concentratie en mystieke overpeinzing van de Oostersche wijsgeeren over te nemen.

Wat zijn wij als Gereformeerden ook rijk dat we niet zulk een symbool hebben. Ja, we hebben wel symbolen, kerkelijke belijdenisschriften, waarop de Soefi's het zoo voorzien hebben, en waarvan ze oordeelen, dat ze meer kwaad dan goed doen. Maar aan deze kerkelijke belijdenisschriften hebben we houvast. Ze zeggen ons nauwkeurig en precies wat we gelooven aangaande God en Zijn Woord. Ze zeggen ons ook zonder er doekjes om te winden wat wij, menschen, van nature zijn. En dat hebben we allen nodig. Dat moeten we weten. „Wat de wereld heden ten dage noodig heeft is deze Soefi-boodschap van liefde, van wijsheid, van harmonie en schoonheid"⁷⁾, zoo staat ergens.

Neen, zoo zeggen we daar tegenover, wat de wereld van onze dagen meer dan ooit noodig heeft, dat is kennis van de ellende uit de Wet Gods en van den weg der verlossing in Jezus Christus en van het leven ter eere Gods. We zullen dus weigeren onze symbolen, onze kerkelijke belijdenisschriften, waarin dat alles zeer duidelijk omschreven staat, opzij te schuiven, hoewel de Soefi's ons daartoe zeer dringend uitnoodigen, en we zullen daar geen andere „symbolen" voor in de plaats nemen.

D.

H. M.

- 1) De Eenheid van Religieuze Idealen, door Inayat Khan, pag. 319.
- 2) a.w. pag. 319.
- 3) a.w. pag. 320.
- 4) a.w. pag. 320.
- 5) a.w. pag. 8.
- 6) a.w. pag. 313.
- 7) a.w. pag. 8.